
СТУДЕНТСКИ РАДОВИ

мр *Ивана РАКИЋ*
стипендиста Министарства за науку и технолошки развој
ангажована у Институту за упоредно право
докторант Правног факултета Универзитета у Београду

КОНТРОЛА КОНЦЕНТРАЦИЈА У РЕПУБЛИЦИ ХРВАТскоЈ

Резиме

Контрола концентрација у Републици Хрватској је веома важан део права конкуренције чијим спровођењем се спречава настајање неовољних тржишних структура, као основе за неконкурентна понашања тржишних учесника.

Контрола је уређена по уреду на право Европске уније и заснива се на обавезном пријављивању концентрације и добијању одобрења за њено спровођење. Под условом да прелазе прагове за ноификацију, контроли подлежу спајања тржишних учесника, преузимања контроле и одређени облици заједничког улагања.

Агенција за заштитиу тржишној најјецања, као надлежни орган, одлучује о дозвољености концентрације на основу критеријума значајној нарушавања конкуренције, а у постојку контроле има значајна изражена овлашћења, као и овлашћење да изриче новчане казне и одређује групе мере за заштитиу конкуренције.

Кључне речи: *контрола концентрација, право конкуренције, Република Хрватска.*

I Уводне напомене

Контрола концентрација у Републици Хрватској представља део свеобухватног правног оквира заштите конкуренције и изузетно важан инструмент чијом применом се спречава настајање неконкурентних тржишних структура. Њеним спровођењем се заправо спречава стицање и злоупотреба превелике тржишне моћи привредних субјеката и тако штити конкуренција на тржишту.

У право Хрватске, контрола концентрација је уведена 1995. године, усвајањем Закона о заштити тржишног натјецања (*Narodne novine*, бр. 48/95, 52/97, 89/98), тако да је реч о релативно новом правном институту који је уређен по угледу на право Европске уније и контролу концентрација са комунитарном димензијом.

Као и друге транзиционе државе у региону, Хрватска је подредила спровођење политике конкуренције не само заштити и очувању конкуренције у циљу економског благостања, већ и свом политичком циљу – учлањењу у Европску унију. Отуда је разумљиво што је и контрола концентрација уређена у складу са правом ЕУ, чиме је настављен процес приближавања правном систему ЕУ у области права конкуренције.

Поступак контроле се заснива на обавезној претходној пријави (нотификацији) концентрације која испуњава услове у вези са тзв. финансијским праговима, па контроли подлежу све концентрације које прелазе законом прописане износе у вези са годишњим приходом свих учесника у концентрацији. То значи да се контрола врши у моменту када концентрација још није спроведена, што је у складу са превентивним карактером контроле, чиме се спречава спровођење концентрација које би због својих негативних последица значајно нарушиле конкуренцију на тржишту. Због тога се и прописује забрана спровођења концентрације до доношења одлуке надлежног органа којом се она одобрава.

Нови Закон о заштити тржишног натјецања (*Narodne novine*, бр. 79/09, даље у тексту: Закон), који је ступио на снагу 1. октобра 2010. године и чије одредбе регулишу поступак контроле, уноси одређене новине у погледу контроле концентрација, па се у раду даје приказ одредаба новог закона, уз напомену о којим новинама је реч.¹

1 Ступањем на снагу новог закона престао је да важи Закон о заштити тржишног натјецања из 2003. године (*Narodne novine*, бр. 122/03) који је углавном био усклађен са комунитарним правом, али је имао и одређене недостатке. Наиме, у пракси се показало да постоји низ проблема у његовој примени чији је резултат био недовољно ефикасан систем заштите конкуренције који није подстицао јачање привредних активности учесника на тржишту, нити је доносио користи потрошачима у мери у којој је то случај у државама чланицама ЕУ. Вид. *Vlada Republike Hrvatske, Prijedlog zakona o zaštiti tržišnog natjecanja, s Konačnim prijedlogom zakona, Zagreb,*

II Појам концентрације

Како би се обухватила сва понашања учесника на тржишту која имају за последицу губитак правне или економске самосталности других учесника на тржишту, Закон предвиђа да концентрација учесника на тржишту настаје променом контроле над учесником на тржишту на трајној основи која се стиче:

- 1) припајањем или спајањем два или више независних учесника на тржишту или делова тих учесника;
- 2) стицањем директне или индиректне контроле или одлучујућег утицаја једног, односно више учесника на тржишту над другим, односно више других учесника или над делом, односно деловима других учесника и то: стицањем већине акција или удела, стицањем већине права гласа, или на други начин у складу с одредбама Закона о трговачким друштвима и другим прописима.² Стицање контроле се остварује преносом права, уговора или других средстава којима један или више учесника, било појединачно, било заједнички, узимајући у обзир све правне или чињеничне околности, стичу могућност остваривања одлучујућег утицаја над једним или више учесника на трајнијој основи;³
- 3) стварањем заједничког подухвата (*joint venture*) од стране два или више независних учесника на тржишту, који на трајнијој основи делује као независан привредни субјект.⁴ Уколико је циљ или учинак оваквог заједничког подухвата значајно ограничавање конкуренције путем усклађених поступања на тржишту између наведених, међусобно независних учесника, такав заједнички подухват се неће сматрати концентрацијом, већ споразумом између учесника на тржишту у смислу законских одредаба о забрањеним споразумима.⁵

2009, доступно на адреси: <http://www.sabor.hr/Default.aspx?art=28539>, 8.10.2010, стр. 2; Младен Церовац, „Нови Закон о заштити тржишног нагјецања: значајне новине“, Загреб, 2009, доступно на адреси: http://www.aztn.hr/uploads/documents/o_nama/strucni_clanci/mladen_cerovac/1_mc.pdf, 8.10.2010, стр. 3.

2 Чл. 15 ст. 1 Закона.

3 Чл. 15 ст. 2 Закона.

4 Чл. 15 ст. 3 Закона.

5 Чл. 15 ст. 6 Закона. Закон је предвидео и случајеве у којима се сматра да није настала концентрација:

1) када кредитне или друге финансијске институције, инвестициони фондови или друштва за осигурање, у свом редовном пословању, које укључује промет и посредовање хартијама од вредности, за свој рачун или рачун трећих, при-

III Пријава концентрације

Обавезу пријаве концентрације имају учесници у концентрацији ако укупан годишњи приход свих учесника у концентрацији остварен продајом роба и/или услуга (*укупан њриход*) на светском тржишту износи најмање једну милијарду куна (ска 140.000.000 евра) у складу са финансијским извештајима за финансијску годину која је претходила концентрацији, ако најмање један учесник има седиште и/или филијалу у Републици Хрватској, и ако укупан приход сваког од најмање два учесника, у Републици Хрватској, износи најмање 100.000.000 куна (ска 14.000.000 евра) у финансијској години која је претходила концентрацији.⁶ Пријава се подноси Агенцији за заштиту тржишног натјецања која је надлежна за спровођење поступка контроле и примену прописа о заштити конкуренције.⁷

За разлику од Закона из 2003. године, нови закон не предвиђа рок за пријаву концентрације, већ само обавезује учеснике да пријаве намеру концентрације након закључења уговора којим се стиче контрола или одлучујући утицај над учесником на тржишту или над делом учесника, односно након објављивања јавне понуде, а пре спровођења концентрације.⁸ Пријава се може поднети и пре закључења уговора, односно објављивања јавне понуде, под условом да учесници у доброј вери докажу стварну намеру закључења уговора или јавно огласе намеру објављивања јавне понуде – *њрејходна њријава*.⁹ Претходна пријава је

времено, али не дуже од 12 месеци, стекну или држе акције или уделе ради даље продаје и то, ако не користе право гласа на основу тих акција или удела на такав начин да то утиче на конкурентно понашање тог учесника. На захтев, Агенција за заштиту тржишног натјецања може продужити рок од 12 месеци ако учесник на тржишту докаже да таква продаја није била могућа у предвиђеном року;

- 2) стицање акција или удела које је последица интерног реструктурирања учесника на тржишту повезаних контролом (припајање, спајање, пренос власништва и сл.);
- 3) када је контрола над учесником на тржишту пренесена на стечајног или ликвидационог управника у складу са одредбама Стечајног закона и Закона о трговачким друштвима (чл. 15 ст. 5).

6 Чл. 17 ст. 1 Закона.

7 Агенција је правно лице с јавним овлашћењима које самостално и независно обавља послове у оквиру надлежности одређених Законом о заштити тржишног натјецања и Законом о државним потпорама и за свој рад одговара Хрватском сабору.

8 Чл. 19 ст. 3 Закона. Закон из 2003. године је предвиђао да се концентрација мора пријавити у року од осам дана од дана објављивања јавне понуде или дана склапања уговора којима се остварује контрола или одлучујући утицај над учесником на тржишту, у зависности од тога шта наступи раније (чл. 22 ст. 2).

9 Чл. 19 ст. 4 Закона.

изричито предвиђена новим законом како би се учесnicима на тржишту омогућило да траже одобрење за спровођење концентрације на почетку преговора о њиховом повезивању.

Уз пријаву концентрације, подносилац пријаве је дужан да достави документ из којег се види правни основ концентрације, годишње финансијске извештаје учесника у концентрацији, као и остале документе и податке прописане уредбом Владе Републике Хрватске којом се уређује садржај и начин пријаве концентрације.¹⁰ На захтев учесника, Агенција за заштиту тржишног натјецања може у оправданим случајевима одлучити да не постоји обавеза достављања докумената и података предвиђених уредбом, ако утврди да они нису неопходни за оцену концентрације.¹¹

Значајна новина коју Закон уноси у поступак контроле концентрација односи се на могућност подношења пријаве у краткој форми (енгл. *short-form notification*) и на спровођење скраћеног поступка оцене концентрација.¹²

Према чл. 20. ст. 4. Закона, пријава се може поднети уколико је испуњен један од следећих услова:

- 1) ниједан од учесника у концентрацији не делује на истом релевантном тржишту производа и релевантном географском тржишту, па међу њима нема хоризонталног преклапања, или када ниједан учесник не делује на тржишту које је узлазно или силазно у односу на тржиште на којем делује други учесник у концентрацији, па међу њима нема вертикалне повезаности;
- 2) два или више учесника у концентрацији делују на истом релевантном тржишту производа и релевантном географском тржишту, али њихов заједнички тржишни удео износи мање од 15%, и/или када један или више учесника делују на релевантном тржишту производа које је узлазно или силазно у односу на релевантно тржиште на којем делује било који учесник у

10 Рок за доношење ове уредбе је три месеца од дана ступања на снагу новог закона, а до тада ће се примењивати Уредба о начину пријаве и критеријумима за оцену концентрација подузетника (*Narodne novine*, бр. 51/2004), усвојена на основу Закона из 2003. године.

11 По пријему потпуне пријаве концентрације, Агенција ће на својој Интернет страници свим заинтересованим лицима објавити јавни позив за достављање писаних примедба и мишљења о концентрацији, како би тако прикупљени подаци допринели појашњењу, односно бољем разумевању односа и стања на релевантним тржиштима.

12 Нова уредба о начину пријаве концентрација ће детаљно уредити начин подношења пријаве у краткој форми, а с обзиром на то да се ради о новом институту, Уредба из 2004. године ће бити значајно измењена.

- концентрацији, али њихов појединачни или заједнички тржишни удео ни на једном тржишту не износи 25% или више;
- 3) учесник у концентрацији самостално стиче контролу над учесником над којим већ има заједничку контролу;
  - 4) два или више учесника стичу контролу над заједничким подухватом (*joint venture*) који нема значајнијих активности у Републици Хрватској, или када се такве значајније активности не предвиђају у разумно време.¹³

Учесницима у концентрацији је на овај начин олакшано пријављивање концентрације, пошто не морају да доставе сва тражена документа и податке, а Агенцији омогућено да убрза поступак спровођењем скраћеног поступка контроле концентрације за коју се процењује да не нарушава конкуренцију. Изузетно, скраћени поступак се неће спровести ако Агенција процени да постоји довољно индиција о негативним ефектима пријављене концентрације, па ће и од учесника тражити потпуну пријаву концентрације.¹⁴

IV Оцена концентрације

Концентрације саме по себи нису забрањене, тако да Агенција мора да процени утицај одређене концентрације на конкуренцију и на основу те процене да донесе одлуку о допуштености концентрације. Закон изричито предвиђа да се за оцену дозвољености концентрације користи критеријум значајног нарушавања конкуренције (тзв. *SIEC test*), чиме се напушта тзв. критеријум доминантности који је предвиђао Закон из 2003. године. Тако је према чл. 16 Закона, забрањена је она концентрација која може значајно нарушити конкуренцију, а посебно

- 13 Према Закону, релевантно тржиште одређује се као тржиште одређене робе и/или услуга које су предмет обављања делатности учесника на тржишту на одређеном географском подручју. Релевантно тржиште производа обухвата све робе и/или услуге за које потрошачи сматрају да су међусобно заменљиве с обзиром на њихове битне карактеристике, цену или начин употребе. Релевантно географско тржиште обухвата географско подручје на којем учесници на тржишту учествују у понуди или потражњи робе и/или услуга (чл. 7). Према Уредби о начину утврђивања релевантног тржишта (*Narodne novine*, бр. 51/2004) коју је Влада донела на основу Закона из 2003. године, при утврђивању релевантног тржишта полази се од критеријума заменљивости потражње за одређеним производом односно од заменљивости понуде за одређеним производом, а по потреби и од критеријума постојања потенцијалних тржишних конкурената односно препрека приступу тржишту.
- 14 Агенција може покренути поступак оцене допуштености концентрације и по службеној дужности ако учесници не пријаве концентрацију, у случају укидања или измене решења о концентрацији, те у случају одређивања мера након спровођења недопуштене концентрације.

ако је такво нарушавање последица јачања постојећег или стварања новог доминантног положаја учесника у концентрацији (чл. 16).

Приликом процене утицаја концентрације на конкуренцију, Агенција ће, осим критеријума јачања или стварања доминантног положаја (као најчешћег примера угрожавања конкуренције), нарочито узети у обзир:

- 1) структуру релевантног тржишта, постојеће и могуће будуће конкуренте на релевантном тржишту на територији Хрватске или изван ње, структуру и избор понуде и потражње на тржишту, њихове трендове, цене, ризике, економске, правне и остале препреке за улазак на тржиште или излазак са тржишта;
- 2) положај, тржишне уделе, економску и финансијску снагу учесника на релевантном тржишту, ниво конкурентности учесника у концентрацији, могуће промене у њиховом пословању и алтернативне изворе набавке за купце који настају као последица концентрације;
- 3) последице концентрације на друге учеснике на тржишту или на потрошаче, као што су краћи путеви дистрибуције, снижење трошкова транспорта или дистрибуције, специјализација у производњи, технолошке иновације, снижење цена производа и/или услуга, као и друге предности које директно произлазе из спровођења концентрације.¹⁵

V Поступак оцене концентрације

Након подношења пријаве концентрације, Агенција приступа одлучивању и дужна је да у прописаним роковима процени последице концентрације и донесе своју одлуку. У поступку се, уколико другачије није прописано Законом, примењује Закон о општем управном поступку и Прекршајни закон.

Агенција врши процену на основу докумената и података достављених уз пријаву и на основу других расположивих података и сазнања којима располаже, и има рок од 30 дана од подношења потпуне пријаве да донесе закључак о покретању поступка оцене допуштености концентрације. Ако у том року Агенција не донесе закључак, а процени да се може разумно претпоставити да није реч о забрањеној концентрацији, сматраће се да је концентрација допуштена, и на писани захтев учесника у концентрацији издаће се потврда (обавештење) о

¹⁵ Чл. 21 ст. 3 Закона.

допуштености концентрације. Међутим, ако Агенција процени да би спровођење концентрације могло имати значајан утицај на конкуренцију, а посебно ако се том концентрацијом ствара нови или јача постојећи доминантан положај њених учесника, донеће закључак о покретању поступка оцене допуштености концентрације.¹⁶ У том случају, Агенција има рок од 3 месеца од дана доношења закључка да донесе решење о оцени концентрације којим се она оцењује допуштеном или забрањеном.¹⁷ Међутим, Закон није уредио ситуацију која настаје када Агенција не донесе решење у року од 3 месеца, због чега се мора применити правило према којем се „ћутање управе“ изједначава са одбијањем захтева странке. Овакво решење може дестимулисати привредне субјекте, посебно ако се има у виду да се у упоредном праву у поступку контроле концентрација редовно прописује супротно правило – сматра се да је пропуштањем доношења решења у утврђеним роковима концентрација одобрена.¹⁸

Агенција може и условно одобрити концентрацију ако процени да се концентрација може одобрити само уз испуњавање одређених мера и услова и о томе ће обавестити подносиоца пријаве. Подносилац је обавезан да у року од месец дана од пријема обавештења предложи одговарајуће мере праћења пословања и/или структурне мере, и услове којима би се отклонили негативни ефекти пријављене концентрације. Наведене мере и услове подносилац може предложити и раније, па и у самој пријави, а Агенција је овлашћена да сама одреди и друге мере и услове и рокове за њихово испуњење уколико не прихвати или само делимично прихвати мере, услове и рокове предложене од стране учесника у концентрацији.¹⁹

16 Чл. 22 ст. 1–3 Закона.

17 Агенција може продужити рок за доношење решења на рок од 3 месеца уколико процени да је за утврђивање чињеничног стања и оцену доказа потребно извршити допунска вештачења и анализе, о чему је обавезна да обавести странку у поступку пре истека рока (чл. 57 ст. 6 Закона).

18 Дијана Марковић-Бајаловић, „У сусрет новом Закону о заштити конкуренције“, у: Наташа Стојановић, Срђан Голубовић (ур.), *Право Републике Србије и право Европске уније – сјање и њерсекиииве*, свеска 2, Ниш, 2009, стр. 474. Према Закону о управним споровима (*Narodne novine*, бр. 53/91, 9/92, 77/92), странка може покренути управни спор ако на њен захтев првостепени орган није у предвиђеном року донео решење против кога није дозвољена жалба (чл. 26 ст. 2). Према новом Закону о управним споровима (*Narodne novine*, бр. 20/2010), који ступа на снагу 1. јануара 2012. године, управни спор се може покренути тужбом због пропуштања доношења појединачне одлуке или поступања јавноправног тела у законом прописаном року (чл. 12. ст. 2. т. 3).

19 Решење о концентрацији се може укинути ако је решење донесено на основу нетачних или неистинитих података који су били од одлучујућег утицаја за његово доношење, и/или ако било који од учесника у концентрацији није испунио мере и

Закон у чл. 24 прописује да Агенција има овлашење да одреди и тзв. мере деконцентрације, како би се у случају спровођења недопуштене концентрације спречиле или отклониле њене штетне последице. Реч је о мерама праћења пословања или структурним мерама потребним за успостављање конкуренције које се одређују у случајевима када је концентрација спроведена противно решењу Агенције којим се она одређује забрањеном или када је концентрација спроведена без подношења обавезне пријаве. Агенција ће ове мере одредити посебним решењем и нарочито може наложити продају или пренос стечених акција или удела, или забранити или ограничити остваривање права гласа по основу акција или удела у учесницима концентрације и наредити престанак заједничког подухвата (*joint venture*) или других облика стицања контроле који су довели до недопуштене концентрације.

VI Овлашћења Агенције за заштиту тржишног нагјецања

У поступку оцене допуштености концентрације, Агенција има значајна истражна овлашћења која се односе на прикупљање свих података и докумената неопходних за правилно утврђивање чињеничног стања. Агенција је овлашћена, пре свега, да писаним путем захтева од странака у поступку, као и од других правних или физичких лица, струковних или привредних удружења, односно привредних комора, удружења потрошача, државних органа, органа локалне и регионалне самоуправе, сва потребна обавештења, у писаном облику или у облику усмених изјава, и достављање на увид потребних података и документације; затим, да захтева од странака у поступку да јој омогуће непосредан увид у све пословне просторије, сву непокретну и покретну имовину, пословне књиге, базе података и другу документацију, као и да захтева од странака обављање других радњи које сматра потребним за утврђивање свих релевантних података.²⁰

Агенција има и овлашћење да по налогу Управног суда Хрватске спроведе ненајављено претресање пословних просторија, земљишта и превозних средстава, докумената, исправа и ствари које се тамо налазе, као и печатење, и привремено одузимање доказа, а о чему се странка обавештава на месту догађаја и у тренутку спровођења претраге.²¹ Овлашћена лица која спроведе ненајављено претресање могу:

услове у роковима одређеним решењем Агенције. Решење се може и изменити ако странке не могу испунити неки од услова или их не могу испунити у одређеним роковима, због околности које се нису могле предвидети ни избећи и које не зависе од воље странака (чл. 23).

20 Вид. чл. 41 Закона.

21 Вид. чл. 42 Закона.

- 1) ући и спровести претресање свих пословних просторија, земљишта и превозних средстава у седишту учесника против којег се води поступак, као и на свакој адреси на којој тај учесник делује;
- 2) прегледати пословне књиге и другу документацију која се односи на пословање учесника на тржишту, без обзира на начин на који се те књиге и документација чувају;
- 3) одузети и/или направити копије пословних књига и друге документације или њихових делова, у електронском или другом облику;
- 4) одузети потребну документацију и задржати је колико је потребно за израду њених копија, уколико из техничких разлога то није могуће учинити у току поступка, о чему је овлашћено лице дужно саставити службену белешку;
- 5) запечатити просторију и/или пословну књигу или документацију за време претресања и у обиму неопходном за спровођење претреса;
- 6) затражити од заступника учесника на тржишту или његових запослених усмено изјашњавање о чињеницама или документима који се односе на циљ и предмет претресања, а добијене одговоре забележити;
- 7) затражити достављање писаних изјава о чињеницама или докумената који се односе на циљ и предмет истраге, и одредити рок у којем је потребно доставити те изјаве;
- 8) обављати и друге радње потребне за постизање циља претресања.

Уколико се учесник на тржишту противи спровођењу претресања, овлашћена лица могу, уз помоћ полиције, и против воље учесника на тржишту ући у пословне просторије и извршити увид у пословне књиге и другу документацију. Ако постоји основана сумња да се пословне књиге или друга документација налази код учесника на тржишту против кога није покренут поступак, или у стану или другој просторији сличне или повезане намене, а који припадају члановима управе учесника против којег је покренут поступак или његовим запосленим, ненајављено претресање се мора спровести у присуству два пунолетна сведока. Уколико постоји опасност од значајне и непоправљиве штете за конкуренцију, Агенција може донети решење о привременој мери у хитним случајевима, којим налаже престанак вршења одређених радњи, испуњење посебних услова или друге мере потребне за уклањање штетних последица нарушавања конкуренције.

VII Управно-казнене мере

Кажњавање учесника на тржишту који повреде прописе о контроли концентрација био је велики проблем у поступку контроле, пошто је Агенција имала само овлашћење да након утврђене повреде поднесе захтев за покретање прекршајног поступка. Нови закон, међутим, уноси новину и омогућава Агенцији да изриче управно-казнене мере чији је циљ осигурање ефикасне конкуренције, кажњавање учинилаца повреда Закона, отклањање штетних последица таквих повреда и одвраћање других учесника на тржишту од кршења одредаба Закона.²²

Управно-казнена мера за тешке повреде прописа о конкуренцији, у облику плаћања новчаног износа до 10% укупног годишњег прихода, одредиће се учеснику на тржишту који учествује у спровођењу забрањене концентрације и учеснику на тржишту који не поступи по решењу Агенције којим се одређују мере деконцентрације или привремене мере. За лакше повреде прописа о конкуренцији, новчана казна до 1% укупног годишњег прихода изриче се учеснику-странци у поступку који Агенцији не поднесе обавезну пријаву концентрације; учеснику који Агенцији поднесе нетачне или неистините податке у поступку оцене концентрације; учеснику који не поступи по захтеву Агенције у вези са прикупљањем података; и учеснику који омета извршење налога Управног суда за ненајављено претресање пословних и других просторија, земљишта и превозних средстава, као и печење, и привремено одузимање предмета.²³

Закон у чл. 64 прописује и критеријуме за изрицање управно-казнене мере и обавезује Агенцију да узме у обзир све олакшавајуће и отежавајуће околности као што су тежина повреде, време трајања повреде и последице те повреде за друге учеснике на тржишту и потрошаче. При томе се примењује двостепена методологија утврђивања износа управно-казнене мере тако што се прво утврђује основни износ, а затим се тај износ смањује или повећава у зависности од утврђених олакшавајућих и/или отежавајућих околности. Агенција може повећати основни износ и уколико је то потребно за одузимање имовинске користи коју је учесник на тржишту остварио повредом Закона, под условом да је ту корист могуће проценити. Агенција може и да додатно смањи утврђени износ учеснику који се налази у тешкој финансијској ситуацији, ако он поднесе релевантне доказе да би изрицање мере не-

22 Чл. 60 Закона.

23 Вид. чл. 61 и 62 Закона. Управно-казненом мером од 10.000,00 до 100.000,00 куна казниће се и учесник на тржишту који нема положај странке, а који не поступи по захтеву Агенције у вези са прикупљањем података (чл. 63).

повратно угрозило његову економску одрживост и довело до потпуног губитка вредности његове имовине.

VIII Контрола одлука Агенције за заштиту тржишног натјецања

Контрола законитости одлука Агенције у надлежности је Управног суда Републике Хрватске, па се против решења Агенције којим се утврђује повреда Закона и изричу управно-казнене мере може покренути управни спор пред Управним судом у року од 30 дана.²⁴ Законом је проширена надлежност Управног суда у контроли одлука Агенције, па се контрола односи и на утврђену повреду прописа и на изречену управно-казнену меру.

Тужбу може поднети незадовољна странка у поступку због:

- 1) повреде прописа материјалног права о тржишној конкуренцији;
- 2) битне повреде одредаба о поступку;
- 3) погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања;
- 4) погрешне одлуке о управно-казненој мери и другим питањима о којима одлучује Агенција.

Значајне новине у Закону се односе на суспензивно дејство тужбе поднете Управном суду и на одредбу о хитном поступку пред Судом. Наиме, према чл. 67 ст. 4 Закона, подношење тужбе Управном суду задржава извршење решења Агенције, а према чл. 69 ст. 1 сви спорови пред Судом су хитни. Одредба о хитном поступку је значајна с обзиром на дужину трајања управних спорова и с обзиром на то да је у интересу привредних субјеката да се поступак што брже спроведе.

IX Закључак

Усвајањем новог Закона о заштити тржишног натјецања, у Републици Хрватској је учињен значајан напредак у погледу контроле концентрација и заштите конкуренције, пошто су отклоњени бројни недостаци претходног закона. Истовремено, прихватањем одређених решења олакшано је међусобно повезивање тржишних учесника, што ће повољно утицати на њихово пословање.

24 Решења Агенције се достављају странкама у поступку и објављују на Интернет страници Агенције. Изреке решења Агенције се објављују у *Народним новинама*, а одлуке Управног суда поводом тужби на та решења се објављују на интернет страници Агенције.

Прихватањем европског модела контроле концентрација, Хрватска се одлучила да усвоји савремена решења и проверен систем заштите конкуренције од повреда које могу настати спровођењем концентрација, па се може закључити да прописи Хрватске и Босне и Херцеговине, и поред одређених недостатака, свеобухватно регулишу осетљиву област контроле концентрација и доприносе бољој заштити конкуренције и развоју тржишне привреде ових земаља.

Mag. Ivana RAKIĆ

PhD Student of Faculty of Law, University of Belgrade

Scholar of Ministry of Science and Technological Development

CONTROL OF CONCENTRATIONS IN THE REPUBLIC OF CROATIA

Summary

Control of concentrations in the Republic of Croatia is a third component of system of competition law and important instrument for the maintenance of a competitive market structure. Its purpose is to prevent the creation of market power by undertakings and to maintain a market structure that is capable of delivering the benefits from competition in the market.

Control is based on European merger control rules which impose prior notification and control. All mergers, acquisitions of control and certain joint ventures above specified thresholds of income are subject to prior control and have to be notified before implementation.

Concentrations are permissible, unless the Croatian Competition Agency decides that they would prevent, restrict or distort competition on the relevant market. During the appraisal procedure, the Agency has a broad powers of investigation, as well as powers of directly imposing sanctions for distortions of competition and infringements of competition rules.

Key words: *control of concentrations, merger control, competition law, Republic of Croatia.*